

Overdenking zondag Oculi 18 maart 2001 Oase Leeuwarden

Lezing: LUKAS 11, 14-28

Gemeente van Jezus,

Deze zondag, Oculi, `ogen.

Dat wij in onze kortzichtigheid weer iets mogen ontdekken van het geheim van Gods liefde en Zijn Koninkrijk.

Iedere lijdenszondag mogen we proberen al een voorsmaak te proeven op pasen.

We proeven al een beetje het feest dat komen gaat, we vieren dat het nieuw Jeruzalem in het zicht is. Midden in de lijdenstijd komt Pasen al even in het zicht. Ik wil uitnodigen dat met mij te doen vanmorgen.

Zoals Israel in de woestijn het manna proefde, en daardoor wist van de overvloed die op hen lag te wachten. Deze zondag is een voorsmaak op de messiaanse toekomst. Een voorsmaak op de nieuwe schepping.

Vandaag met hulp van de woorden van Lukas, mogen we een beetje voorsmaak krijgen op Pasen.

Lukas was een heer van stand en hij schreef zijn evangelie in taal die netjes is.

Lukas spoort zijn lezers aan zich te wagen op de weg van Jezus, een weg die begaanbaar is dankzij een combinatie van gebed en geestkracht.

Lukas is een nette man, als hij spreekt over het volgen van Jezus, dan dreigt hij niet, maar dan nodigt hij uit.

Lukas vertelt dat Jezus bezig is boze geesten uit te drijven. In die dagen was dat een veelvoorkomende religieuze bezigheid. Veel onregelmatigheden in een persoon of in het gedrag van een persoon werden toegeschreven aan boze krachten, en deze boze geesten trachtte men uit te drijven met diverse rituelen. Exorcisme was in die dagen een algemeen aanvaarde geneeswijze.

Er is echter een wezenlijk verschil. Geestuitdrijvers deden hun arbeid als regel in de naam van Beelzebul, het opperhoofd van alle boze geesten, zou je kunnen zeggen, een soort opperduivel. Maar Jezus drijft boze geesten uit in de naam van God, de Eeuwige van Israel.

Op zijn weg naar Jeruzalem probeert Jezus een mens te bevrijden van een onreine geest.

Waarom? Omdat Jezus mensen vrij wil maken van onrust en angst. Het uitdrijven van demonen door Jezus is onmiskenbaar een teken van de doorbrekende bevrijdende heerschappij van God.

Ja, zo zou ik die term onreine geest naar nu willen vertalen: Onrust en angst. Dat zijn de onreine geesten van onze moderne tijd. Onrust en angst. En Jezus wil de mens uitleiden uit het machtsbereik van de boze. Een nieuwe exodus zou je kunnen zeggen, uit onrust en angst.

Daar staan we dan vandaag, met die twee rijken voor ogen, het rijk van God en het rijk van de boze. Dat was toen de keuze en dat is nu nog onze keuze. Kiezen voor de liefdevolle heerschappij van God in ons leven, of kiezen voor angst en dood als koningen in ons leven.

Dat is nu nog iedere dag onze keuze: Kies je voor datgene wat je gelukkig maakt en dat je naaste tot heil is, of kies je voor een diepe plons in je angst en in je wanhoop.

Het indrukwekkende is hierbij, dat er tussen Gods rijk en het rijk van de boze geen middenweg bestaat. 'Wie met Mij niet is, die is tegen Mij' zegt de Heer. Er is geen middenweg tussen goed en kwaad. Het is of het een of het ander. Dat is duidelijk. Je kunt niet kiezen voor het goede, zonder het kwade af te wijzen. Een mens kan niet van de ene heerschappij verlost worden zonder de andere heerschappij te aanvaarden. Je kunt God en Mammon niet tegelijk dienen, er is geen middenweg, hoe graag we dat misschien ook zouden willen.

Bij God horen, en Jezus volgen betekent een principiële keuze. Hoe verdrietig is het dat het christendom steeds weer heeft gezocht naar die middenweg. Door wel te belijden met de mond, maar niet te dienen. Door wel te getuigen van vroomheid, maar niet actie te ondernemen. En ook nu zoekt de kerk in Nederland naar die zogenaamd veilige middenweg, door zich in een discussie te storten over wie is Jezus, over wat de ware leer zou moeten zijn, maar ondertussen nalaat de armen te voeden.

Met instemming las ik donderdag in Trouw een stukje van ds. Bram Grandia, die zegt: Het is verschrikkelijk dat de kerk haar energie steekt in een debat over de verzoening, terwijl tegelijk in Afrika een generatie sterft aan AIDS. En net zo verschrikkelijk was het dat in de oorlog de gereformeerde kerken zich druk maakten om vrijmaking, terwijl de gaskamers op dat moment volop draaiden.

En ik citeer hem even: Stel dat Jezus nu rond zou lopen op een synodevergadering over de verzoening. Ik vermoed dat Hij ons zou vragen ernst te maken met onze toewending tot al die mensen die geen bestaan hebben, onze hulp en liefde voor mensen wier leven bedreigd en onleefbaar geworden is.

Het willen gaan op die onmogelijke middenweg betekent een gevaarlijke leegheid. Je kunt Jezus belijden als je verlosser, maar als je vergeet in Hem het Koninkrijk te zien komen, dan betekent dat een gevaarlijke leegheid. En als de kerk in vroom debat is gewikkeld over de leer van die kerk, maar daarbij de solidariteit totaal negeert, die kerk komt terecht in een gevaarlijke leegheid.

En juist die leegheid is het speelterrein van de boze. En daarvoor waarschuwt Jezus ons vandaag. Hij zegt: ook al lijkt de boze geest weg te zijn gegaan, kijk uit, want als die boze geest geen rust kan vinden, dan zal hij nog zeven andere boze geesten verzamelen en in alle hevigheid terugkeren, en dan zul je er nog erger aan toe zijn dan in het begin.

Wie de boze vrij spel geeft, die zal door de boze geregeerd worden.

Wie angst vrij spel geeft in zijn leven, die zal door angst geregeerd worden.

En een kerk die theologische scherpslijperij vrij spel geeft, die zal aan die theologische scherpslijperij ten onder gaan.

Jezus ontmoet een mens, met een onreine geest..

En Jezus begeeft zich niet in een veilige neutrale discussie over de status van die onreine geest in de theologie van die dagen. Nee, Jezus komt in actie. Sterker nog, Jezus komt eerst in actie. En pas daarna volgt een gesprek erover. In die volgorde.

Als het gaat om Gods rijk, om vrede, gerechtigheid en heelheid, dan bestaat er geen neutraliteit gemeente. Dan is er geen veilige middenweg. Dan moet er gehandeld worden.

Daarom dank ik God, dat gedreven christenen in Afrika proberen om de produktie van goedkope AIDS-remmers op gang te krijgen.

Daarom dank ik God voor die 25 belgen, die afgelopen woensdag naar Kongo zijn vertrokken, om in de hoofdstad Kinshasa ruim duizend landmijnen op te ruimen.

Daarom dank ik God, dat er weer vrijwilligers bereid worden gevonden om de helpende hand te bieden in verpleeghuizen, en bij mensen thuis die hulp behoeven.

In Christus naam zijn wij verlost van de boze. Hij heeft de boze overwonnen en verslagen op zijn eigen terrein, maar dat wil nog niet zeggen dat de boze zich gewonnen heeft gegeven. De strijd van zijn onttroning gaat nog iedere dag door. En in die strijd kunnen wij allen maar staande blijven, door te kiezen voor de heerschappij van God in ons leven.

God zit niet te wachten op onze vroomheid, maar op onze werken van barmhartigheid.

Dus geen neutraliteit op onze weg naar Pasen, gemeente, geen neutraliteit, maar keuze, de keuze voor Gods Rijk. En hoe kies je daarvoor? Hoe doe je dat. Door het woord van God te horen en te bewaren, zegt Jezus.

Dat betekent heel letterlijk: Doen wat God van je vraagt. De kerk moet ophouden met theologische luxe-debatten, en zal zich heel concreet bezig moeten gaan houden met de demonen van deze tijd, met de geldzucht, de gedwongen eenzaamheid en de angsten die zoveel lijden veroorzaken.

Het debat over de bezittingen van kerken, in een nieuwe SOW-kerk moet wat mij betreft onmiddellijk stoppen, zodat er geld uitgegeven kan worden aan de bestrijding van het onrecht en de honger. Wie getuigt zal ook moeten dienen. En wie dient zal mogen getuigen van die God.

Maar hier bestaat geen middenweg, geen zogenaamde neutraliteit. Want neutraliteit dat is de speelkamer van de duivel. En dan zal het van kwaad tot erger gaan.

Waarover kunnen wij ons verheugen, na bestudering van dit toch dringende en ernstige evangelie.?

We kunnen ons verheugen, gemeente dat die weg van Gods Rijk voor ons gebaad is door deze Jezus.

Moge onze keuze, ons geloof een sieraad zijn in ons leven voor Gods aangezicht!

AMEN